

Laudacja prof. dr. hab. Tadeusza Szulca

wyłączona przez prof. dr. hab. Zygmunta Gila z
Katedry Hodowli Bydła Wydziału Hodowli i Biologii
Zwierząt Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie

*Magnificencie,
Wysoki Senacie,
Wysoka Rada Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt
Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie,
Wysoka Rada Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt
Uniwersytetu Przyrodniczego
we Wrocławiu,
Dostojny Profesorze Tadeuszu Szulcu,
Panie i Panowie*

Rada Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt powierzyła mi funkcję promotora w postępowaniu o nadanie tytułu doktora *honoris causa* prof. Tadeuszowi Szulcowi. Jest to dla mnie wielki zaszczyt, że mogę przedstawić Państwu sylwetkę, osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne wybitnego, uznanego w kraju i za granicą Profesora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

Tadeusz Szulc urodził się 2 stycznia 1942 roku we Włodzimierzu. Państwowe Technikum Rolnicze w Bujnach k. Piotrkowa Trybunalskiego ukończył w roku 1961, a studia na Wydziale Zootechnicznym Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu w 1966 roku. Doktoryzował się pod kierunkiem profesora Jerzego Juszcza na Wydziale Zootechnicznym w 1973 roku, na podstawie rozprawy „Poszukiwanie metod wczesnej selekcji bydła na podstawie niektórych wskaźników krwi”. Tu też habilitował się w 1979 r. na podstawie rozprawy „Efektywność opasu buhajków rasy ncb i nczb do mas ciała 150, 300, 450 i 600 kg przy różnych systemach żywienia”. W 1980 roku został powołany na stanowisko docenta, w 1990 uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a na stanowisko profesora zwyczajnego powołany został w 1995 roku.

Pan prof. Tadeusz Szulc posiada imponujący dorobek naukowy. Łącznie opublikował 425 opracowań, w tym ponad 131 oryginalnych prac twórczych, 86 doniesień naukowych, 135 referatów, publikacji popularnonaukowych i innych, a także 49 referatów i publikacji z zakresu edukacji w szkolnictwie wyższym. Jest współautorem 20 publikacji zwartych, w tym 6 książek, 5 monografii, 7 skryptów dla studentów oraz redaktorem i współautorem 3 podręczników akademickich, w tym m.in.: „Wychów cieląt” (1979, 1982), „Hodowla bydła” (2005), „Chów i hodowla zwierząt” (2005), a także książki „Jakość kształcenia w szkołach wyższych” (2005). Był organizatorem lub współorganizatorem ponad 20 konferencji naukowych i naukowo-technicznych. Kierował badaniami w ramach problemów węzłowych i resortowych, 7 projektami MNiSW oraz projektem ze środków UE, w kilku projektach był głównym wykonawcą.

Profesor Szulc ma wiele osiągnięć naukowych. Chciałbym wymienić w wielkim skrócie te, które szczególnie znamionują Jego zainteresowania badawcze. Należy tu wspomnieć o badaniach z lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych dotyczących technologii wychowu cieląt. Badania te, oryginalne w owym czasie, wskazały na możliwość alternatywnego sposobu wychowu cieląt, pozwalającego na obniżenie kosztów wychowu i zostały wykorzystane do opracowania technologii produkcji żywca wołowego w stadach mięsnych przy wykorzystaniu krów matek i krów mamek.

Oryginalnym był też cykl badań nad schorzeniami u cieląt i ich wpływem na późniejszą użyteczność. W tych interdyscyplinarnych badaniach wykazano, że cielęta po przebyciu schorzeń charakteryzowały się istotnie niższym tempem wzrostu w późniejszym użytkowaniu, a w pierwszej i drugiej laktacji obniżonymi parametrami użyteczności mlecznej.

Profesor Szulc był inicjatorem badań nad zmiennością składu siary krów i jej przyswajalnością u cieląt. W licznych eksperymentach wykazano, że przez żywienie i właściwe przygotowanie krowy do laktacji można oddziaływać na jakość siary, w tym na jej skład i cechy fizyczne oraz poziom immunoglobulin. Wykazano, że niektóre dodatki paszowe i ergotropiki stymulowały wydajność, skład i właściwości siary krów. Istotnym osiągnięciem było też określenie możliwości konserwowania siary przez liofilizację i suszenie rozpyłowe, przy minimalnej utracie jej właściwości biologicznych i przyswajalności przez cielęta. Ten pierwszy w Polsce, tak szeroki zakres i cykl badań zakończony został m.in. opracowaniem publikacji – monografii „Siara eliksir życia osesków”.

Prof. Tadeusz Szulc był aktywnym członkiem zespołu naukowego pracującego nad optymalizacją produkcji żywca wołowego w Polsce. Jest współautorem technologii opasu młodego bydła do masy 450 i 600 kg z wykorzystaniem w opasie jednego i dwóch sezonów pastwiskowych, przy wykorzystaniu pastwisk górskich w Sudetach, a także autorem monografii „Analiza efektywności opasu buhajków cb i czb do mas ciała 150, 300, 450 i 600 kg przy różnych systemach wychowu i opasu” oraz współautorem książki „Intensywna produkcja bydła mięsnego w oparciu o trwałe użytki zielone regionu Pogórza Sudeckiego”.

Do osiągnięć naukowych prof. Tadeusza Szulca należy też zaliczyć badania nad optymalizacją żywienia wysokowydajnych krów mlecznych w okresie okołoporodowym, w tym efektywności stosowania w żywieniu różnych dodatków paszowych i ergotropików. We współpracy z kilkoma ośrodkami naukowymi w kraju prof. Szulc kierował badaniami nad wpływem różnych wariantów okołoporodowego żywienia krów mlecznych na cechy prekolostrium, siary i mleka oraz poziom biernej odporności cieląt. Kierował też cyklem 19 badań, prowadzonych w kilku ośrodkach naukowych w kraju, w zakresie oceny przydatności w żywieniu bydła, świń i drobiu suszonego wywaru zbożowego (DDGS).

Do oryginalnych badań prowadzonych ze współpracownikami należy określenie ekspresji genów białek mleka u krów z różnymi genotypami beta-laktoglobulin i kappa-kazein otrzymujących różne dodatki paszowe. Stwierdzono istotne zróżnicowanie we wpływie dodatku pasz białkowych na wzrost udziału białka, frakcji kazeinowych i serwatkowych oraz zmiany cech fizycznych mleka krów o zróżnicowanych genotypach beta-laktoglobulin i kappa-kazein.

Prof. Tadeusz Szulc wiele opracowań i działań poświęcił dydaktyce, w tym jakości kształcenia. Brał aktywny udział w różnych gremiach uczelnianych, środowiskowych i krajowych zajmujących się doskonaleniem procesu dydaktycznego, w tym wdrażaniem Procesu Bolońskiego. Był inicjatorem utworzenia w regionie 7 punktów konsultacyjnych kształcenia studentów, członkiem Fundacji na Rzecz Edukacji w Legnicy i Zielonej Górze. Szczególna aktywność prof. Szulca przypada na czas pełnienia funkcji prorektora i rektora, a następnie podsekretarza i sekretarza stanu w MEN, gdzie zajmował się sprawami szkolnictwa wyższego. Na ten okres przypada praca nad ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym, wdrażanie Procesu Bolońskiego, opracowanie nowych standardów kształcenia, doskonalenie algorytmu podziału środków dla uczelni, opracowanie i wdrożenie ogólnopolskiej legitymacji studenckiej. Działalność ta została wyróżniona przez Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich i Prezydenta RP. Brał także udział w konsorcjum do opracowania Strategii rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce do 2020 roku.

Prof. Tadeusz Szulc wniósł bardzo duży wkład w rozwój kadry naukowej. Wypromował 6 doktorów, dwóch wychowanków jest już profesorami, w tym jeden na stanowisku profesora w uniwersytecie Hom w Syrii. Opiekował się ponad 100 magistrantami. Był recenzentem, w tym recenzentem z ramienia Centralnej Komisji: 30 rozpraw doktorskich (w tym dwóch zagranicznych), 31 habilitacyjnych, 37 wniosków o tytuł profesora (w tym dwóch zagranicznych), 4 wniosków o nadanie doktora *honoris causa* oraz promotorem 3 doktorów *honoris causa*.

Prof. Tadeusz Szulc pełnił wiele funkcji społecznych i organizacyjnych. Nie sposób wymienić wszystkie, wymienię więc te najważniejsze. Pełnił funkcję prodziekana (1980-1983) i dziekana Wydziału Zootechnicznego (1983-1986), prorektora ds. studenckich (1986-1989), dwukrotnie wybrany został na rektora Akademii Rolniczej we Wrocławiu (1996-1999 i 1999-2002). Był wiceprzewodniczącym Kolegium Prorektorów Uczelni Wrocławia i Opola (1986-1989) i przez dwie kadencje wiceprzewodniczącym Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Rolniczych (1996-2002). 11 lat temu profesorowie hodowli bydła w Polsce powierzyli Mu zaszczytny obowiązek Prezidenta Profesorskiego Klubu Hodowców Bydła, co dobitnie świadczy o Jego pozycji w środowisku naukowym.

Pełnił funkcję podsekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu (2003-2004), a następnie sekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej (2004-2005).

Jest członkiem Komitetu Nauk Zootechnicznych PAN (od 2000 r.), członkiem Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego (od 1994), członkiem Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego (od 1996), członkiem Polskiego Towarzystwa Genetycznego (od 1980), członkiem i rzeczoznawcą SITR (od 1985).

Prof. Tadeusz Szulc jest członkiem (od 2003 r.), a obecnie wiceprzewodniczącym Rady Naukowej Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu, jest wiceprzewodniczącym Rady Naukowej Instytutu Zootechniki – Państwowego Instytutu Badawczego w Krakowie (od 2005), jest członkiem (od 2005 r.), a obecnie przewodniczącym Rady Instytutu Społeczeństwa Wiedzy w Warszawie (od 2011), jest członkiem (od 1999), a w latach 2007-2010 był wiceprzewodniczącym Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów.

Ważną część aktywności prof. Tadeusza Szulca stanowią działania na rzecz wsi, rolnictwa i gospodarki żywnościowej. Prowadził wykłady i szkolenia dla hodowców i producentów bydła w całym kraju. Jako rektor uczelni publicznie wielokrotnie zabierał głos w sprawach wsi i rolnictwa – od Jasnej Góry przez Komisje Sejmu, Kancelarie Prezidenta RP po samorządy.

Prof. Tadeusz Szulc jest uznanym autorytetem nie tylko w kraju, ale również za granicą. Współpraca profesora z zagranicznymi ośrodkami naukowymi rozpoczęła się w połowie lat siedemdziesiątych, po odbyciu trzymiesięcznego stażu na Uniwersytecie w Bukareszcie i dwumiesięcznego stażu na Uniwersytecie w Helsinkach, kolejne krótkoterminowe wyjazdy i misje odbył na uniwersytetach lub w instytutach naukowych w Rostoku, Brnie, Nowym Sadzie, Nitrze, Czeskich Budziejowicach, Lipsku, Malme, Uppsali.

Szczególne uwagę chciałbym zwrócić na współpracę prof. Szulca z naszą Uczelnią. Współpraca z Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie dotyczyła działalności naukowej i organizacyjnej. Był recenzentem w dwóch przewodach doktorskich (Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt) i dwóch habilitacyjnych (Wydział Technologii Żywności) oraz recenzentem wielu wniosków z ramienia Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów. Współpraca dotyczyła też badań w ramach problemu resortowego RR II 23 Genetyczne i środowiskowe uwarunkowania produkcji mleka oraz badań nad krzyżowaniem ras krajowych z włoskimi, mięsnymi rasami bydła. Przez kilka lat był wykładowcą na studium podyplomowym z hodowli bydła. Od 11 lat współuczestniczy merytorycznie w organizacji Szkół Zimowych Hodowli Bydła w Zakopanem, organizowanych przez Katedrę Hodowli Bydła UR w Krakowie, we współpracy z prof. Janem Szarkiem i Kolegami z Katedry. Wspólnie uzgadniano program i profil Szkoły. Wspólnie opublikowano kilkanaście artykułów, komunikatów i referatów naukowych przedstawianych na Szkole, a także szereg innych publikacji. Jego współpraca łączyła się również z działalnością rektorów UR w Krakowie. Z prof. Kazimierzem Kosiniakiem-Kamyszem w konferencji Rektorów Uczelni Rolniczych podejmowali wiele inicjatyw na rzecz oceny jakości kształcenia, problemów transformacji polskiego rolnictwa przed akcesją do Unii Europejskiej, w tym m.in. spotkania z ministrami i Komisją Sejmową

Fot. Prof. dr hab. dr h. c. multi Tadeusz Szulc

ds. Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Współpraca z Rektorem prof. Zbigniewem Ślipkiem, w czasie gdy pełnił obowiązki sekretarza stanu w MENiS, dotyczyła problemów inwestycji, a szczególnie problemów własnościowych z Uniwersytetem Rzeszowskim, które w znacznej mierze zostały rozwiązane. Kolejny zakres współpracy obejmował działania w procesie legislacyjnym prawa o szkolnictwie wyższym, na rzecz wprowadzenia wielu zapisów ustawowych, w tym uwłaszczenia uczelni na posiadanych nieruchomościach, co miało szczególne znaczenie w przypadku uczelni rolniczych. Mimo wielu przeciwności udało się przeprowadzić uwłaszczenie, co znacząco ustabilizowało sytuację materialną naszych uczelni. W MNiSW miał zaszczyt współpracować z wieloma profesorami UR, a szczególnie z prof. Andrzejem Libikiem, a w CK z prof. Rudolfem Michałkiem.

Prof. Tadeusz Szulc otrzymał wiele wyróżnień. Między innymi wyróżniony został wyborem na członka Słowackiej Akademii Nauk (w grudniu 2004 r.), a także tytułem doktora *honoris causa* Akademii Rolniczej we Wrocławiu (2006), Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie (2008) i Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu (2009).

Profesor został odznaczony wieloma odznaczeniami. Między innymi jest odznaczony: Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2009), Brązowym (1987) i Złotym (1990) Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1995), Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (2000).

Na wniosek Rady Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, opinie o dorobku naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym prof. T. Szulca przygotowali: prof. dr hab. Henryk Grodzki ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz prof. dr hab. Zbigniew Dorynek z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Panowie Recenzenci wysoko ocenili dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny Kandydata, udokumentowali aktywną współpracę z Uniwersytetem Rolniczym im. H. Kołłątaja w Krakowie i potwierdzili, że prof. dr hab. Tadeusz Szulc w pełni zasługuje na uhonorowanie Jego wszystkich osiągnięć godnością doktora *honoris causa* Uniwersytetu Rolniczego im. H. Kołłątaja w Krakowie.

Na zakończenie chciałbym przytoczyć pewną, łacińską sentencję: *Dat bene, dat multum, qui dat com munere vultum* (Daje dobrze, daje wiele, kto daje z podarkiem uśmiech).

Profesor Szulc dał wiele nauce, dydaktyce i czynił to zawsze z uśmiechem, który nigdy nie znika z Jego twarzy.